

Bilag 4: Administrationens idéer til politiske indsatsområder baseret på borgersamlingens anbefalinger

I dette bilag listes administrationens idéer til politiske indsatsområder, der kan bringes i spil i det videre arbejde med borgersamlingens vision og anbefalinger.

Region Hovedstaden har i ansøgningen til EU tilkendegivet ønske om sammen med de øvrige fire partnerorganisationer at træffe i alt mindst 10 politiske indsatsområder og gennemføre mindst 5 pilotprojekter, som understøtter realiseringen af borgersamlingens anbefalinger.

Administrationen har behandlet anbefalingerne og udarbejdet nedenstående idéer til indsatsområder, hvor regionen vil have mulighed for at spille en rolle. Administrationen har peget på områder, som dels vil have effekt, og dels passer godt sammen med eksisterende indsatser.

Nr.	Mulige politiske indsatsområder med betydning i geografien
1.	Mere kompetenceopbygning og borgerinddragelse BORGERSAMLINGEN ØNSKER (anbefaling 2, 6, 9 og 13) større fokus på videns- og kompetenceopbygning samt involvering og retfærdighed/liched i omstillingen. Det handler dels om, at alle skal klædes på med den rette viden og de rette handlekompetencer til omstillingen – og dels om, at der er brug for at involvere borgerne aktivt i lokale beslutninger, fx udbygning af vedvarende energi, og skabe meningsfulde samarbejder mellem borgere, politikere og andre aktører, samt at sørge for, at omstillingen sker på en retfærdig måde, hvor ingen efterlades på perronen. IDÉ: Regionen kan i samarbejde med kommunerne (fx via Klimaalliancen) understøtte, at kompetenceopbygning og involvering af borgerne får en stærk rolle i de lokale initiativer for grøn omstilling. Dette kan blandt andet foregå via det af administrationen anbefalede pilotprojekt (se bilag 5), og her kan der bygges videre på de erfaringer regionen har gjort og gør sig i forbindelse med nylige og kommende borgerinddragelsesinitiativer om grøn omstilling, fx Borgersamling Bæredygtigt Forbrug, opgaveudvalg om kollektiv trafik og Ungeklimarådet. Der kan ligeledes være synergi med regionens arbejde med erhvervsuddannelserne, hvor der i nogen grad allerede sættes fokus på kompetenceopbygning til bæredygtighed.
2.	Stærkere incitament til bæredygtig transport for medarbejdere BORGERSAMLINGEN ØNSKER (anbefaling 1 og 7), at den bæredygtige transport skal være den billigste form for transport i dag og den eneste i morgen. De anbefaler blandt andet et kørselsfradrag der tilgodeser bæredygtig transport. IDÉ: Regionen kan ikke ændre på de nationale rammer for kørselsfradrag m.v. Regionen kan dog være med til at vise vejen (og dermed skubbe på nationale forandringer) ved at give egne medarbejdere stærkere incitament til at vælge bæredygtige transportformer, når de transporterer sig til og fra arbejde og i deres fritid. Dette ligger i tråd med det nuværende arbejde med at motivere til grøn mobilitet i hovedstadsregionens geografi.

3.	Infrastruktur til bæredygtige transportformer BORGERSAMLINGEN ØNSKER ligeledes (<i>anbefaling 7</i>), at det offentlige prioriterer investeringer i ny infrastruktur på baggrund af bæredygtighedshensyn. Dvs. mere fokus på togtransport og cykelinfrastruktur, frem for udbygning af motorveje og lufthavne. Desuden fokus på deleløsninger uden for byerne. IDÉ: For at øge regionens impact i forhold til at flytte solo-bilister til grønnere transportformer kan regionen, staten og kommunerne arbejde med at udbygge og forbedre udbuddet af grøn transportinfrastruktur (cykelstier, kollektiv trafik, delebiler etc.) og samtidig arbejde med at omstille infrastrukturen til at være mindre bil-fokuseret (fx dedikerede grønne vejbaner til busser eller samkørsel, eller færre p-pladser i boligområder og ved arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner). Dette ligger godt i forlængelse af regionens nuværende arbejde med velfungerende kollektiv trafik og cykelinfrastruktur i hovedstadsregionens geografi, herunder blandt andet etablering af BRT (Bus Rapid Transit), hvor vejbaner dedikeres til busser, for at de kan komme hurtigere frem.
4.	Bæredygtig mad i køkkener/kantiner på store arbejdspladser BORGERSAMLINGEN ØNSKER (<i>anbefaling 4</i>), at det skal være meget nemmere at købe og spise bæredygtigt. Adfærdsforskning viser, at en ting, der effektivt kan medvirke til at ændre vores kostvaner, er den mad vi bliver præsenteret for i hverdagen. Derfor kan det rykke noget, hvis mange store arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner m.v. serverer lækker bæredygtig mad. IDÉ: Regionen kan understøtte denne bevægelse ved (i samarbejde med andre aktører) at fremme kompetenceopbygning og samarbejder om bæredygtig madlavning i køkkener/kantiner på store arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner. Dette ligger fint i forlængelse af regionens arbejde med bæredygtig mad i Madfællesskabet og i Bæredygtighedssekretariatet.
5.	Mere beskyttet natur BORGERSAMLINGEN ØNSKER (<i>anbefaling 3 og 11</i>), at der passes på biodiversiteten med beskyttet natur, og de anbefaler bl.a., at mindst 30 % af Danmarks areal afsættes til beskyttet natur. Dette er i tråd med de mål, der er vedtaget på EU-niveau. Arealanvendelsen hænger tæt sammen med forbrugsmønstrene, fordi forbruget lægger beslag på arealer til fx fødevarereproduktion, infrastruktur, boliger og industri. Allokering af et større areal til beskyttet natur vil derfor kræve en prioritering af de formål vi ellers bruger arealerne til, herunder også forbruget og i særlig grad fødevarerforbruget. IDÉ: Regionen kan arbejde for realisering af et mål om mere beskyttet natur via fx analyser, partnerskaber etc., og det kan ligge i forlængelse af regionens deltagelse i projektet <i>Fremtidens Arealanvendelse</i>.
6.	Interessevaretagelse for bæredygtig transport BORGERSAMLINGEN ØNSKER: En del af borgersamlingens anbefalinger vedrørende omstillingen til bæredygtige transportformer (<i>anbefaling 1 og 7</i>) skal også løftes på nationalt niveau – herunder fx at investeringer i ny infrastruktur prioriteres på baggrund af bæredygtighedshensyn samt et kørselsfradrag der tilgodeser bæredygtig transport, herunder cykling, fx ved at indføre kørselsfradrag fra første kilometer i husstande uden bil.

	IDÉ: Regionen kan understøtte denne udvikling via interessevaretagelse op imod regering og Folketing. Ændrede nationale rammer ift. infrastruktur og/eller økonomiske incitament til bæredygtig transport vil kunne understøtte og forstærke effekten af regionens arbejde med grøn mobilitet i hovedstadsregionens geografiske område.
7.	Grønnere boformer og boliger BORGERSAMLINGEN ØNSKER (anbefaling 5 og 10), at vi danskere bor på færre m2, samt at vi renoverer mere og bygger mindre nyt. De to ambitioner hænger godt sammen, for hvis de eksisterende m2 kan deles, kan der også bygges mindre nyt. IDÉ: Regionen kan (fx med analyser og inspiration) understøtte kommunerne i at finde og bruge de kommunale handlemuligheder i forhold til denne dagsorden. Her kan regionen trække på de erfaringer man gør sig og det netværk man har via Program for bæredygtigt og cirkulært byggeri.
8.	Deling, reparation og genbrug frem for at købe nyt BORGERSAMLINGEN ØNSKER (anbefaling 8 og 12), at vi forbruger mindre, og at vi deler, reparerer og genbruger mere, frem for at købe nyt. Det skal være billigere og nemmere at dele, reparere og genbruge – så det bliver langt mere udbredt end i dag. Samtidig ønsker de, at der skal stilles højere krav til producenterne om lang levetid, reparation og genbrug – og at kommuner og regioner i egne indkøb og udbud stiller bæredygtighedskrav. IDÉ: Der findes allerede ambitiøse grønne målsætninger for regionens egne indkøb. Men regionen kunne i højere grad understøtte kommunerne i at fremme deling, reparation og genbrug lokalt.
9.	Bæredygtig vinkling af kulturpuljen BORGERSAMLINGEN ØNSKER: Borgersamlingen berører i flere af deres anbefalinger (anbefaling 2, 4 og 9) temaer som kultur, dannelse, deltagelse og fællesskaber. Og det blev tydeligt igennem arbejdet med borgersamlingen, at kulturelle og sociale normer spiller en vigtig rolle i forbrugsmønstrene. Normerne formes blandt andet af den kultur vi møder og de kulturelle sammenhænge og arrangementer vi som borgere indgår i. <i>”Kulturen har et iboende potentiale til at motivere publikum til bæredygtige adfærdsændringer”</i> (citater fra www.baeredygtigtkulturiliv.nu). IDÉ: Regionen udmønter en kulturpulje, og med afsæt i borgersamlingens vision og anbefalinger vil kulturpuljen kunne vinkles, således at puljen både understøtter kulturel udvikling og bidrager til bæredygtighed. Fokus for regionens kulturpulje i 2023-2025 er fremme af trivsel og kultur i hovedstadsregionen. Der er gode muligheder for at samtænke trivsel og bæredygtighed.
10.	Interessevaretagelse med fokus på national klimaafgift BORGERSAMLINGEN ØNSKER (anbefaling 1) afgifter der sikrer, at forbruget bliver bæredygtigt. IDÉ: En national klimaafgift kan muligvis understøtte regionens grønne omstilling, både i egen drift og i geografien, hvis den indrettes hensigtsmæssigt. På den baggrund kan det måske give mening at lave interessevaretagelse rettet mod regeringen og Folketinget, med fokus på indretningen af en national klimaafgift.